

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหาและความสำคัญ

ในปัจจุบันถึงแม้ว่าเศรษฐกิจไทยได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ภาคเกษตรกรรมซึ่งมีความสำคัญทางด้านเป็นแหล่งผลิตสินค้าเพื่อการบริโภคภายในประเทศ เพื่อการส่งออก และเป็นอาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทยกลับมีรายได้ต่ำกว่ารายได้ในภาคการผลิตอื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผลผลิตของสินค้าเกษตรจะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ การผลิตต้องพึ่งพาธรรมชาติ รวมทั้งสินค้าเกษตรเป็นสินค้าที่ผลิตตามฤดูกาล ถ้าปีใดมีผลผลิตมากมายจนล้นตลาด สินค้าเกษตรจะมีราคาต่ำ เนื่องจากอุปทานของสินค้าที่ออกสู่ตลาดมีมากหลังฤดูเก็บเกี่ยว แต่ถ้าปีใดที่ผลผลิตตกต่ำในขณะที่ความต้องการไม่ได้ตกต่ำลงไปด้วย ราคา ก็จะสูงขึ้น ทำให้ราคาสินค้าเกษตรมีความผันผวนสูง

ทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชน พยายามแก้ไขปัญหาค่าความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรกรรมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ระบบสหกรณ์การเกษตร องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร หรือ อ.ต.ก การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรรูปแบบต่างๆ การพยุงราคาพืชผลเกษตร การจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร และอีกแนวทางหนึ่งที่กระทรวงพาณิชย์ผลักดันให้เกิดขึ้นเพื่อช่วยในการแก้ปัญหา คือ การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า (Commodity Futures Market) ขึ้นในประเทศไทย

ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าเป็นตลาดที่มีการจัดรูปแบบขององค์กรที่แน่นอน รูปแบบของสัญญา มีมาตรฐานสูง ระบุถึงปริมาณ เกรดของสินค้า วิธีการส่งมอบ เวลาส่งมอบ และวิธีการจ่ายเงินที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน ราคาที่ทำการตกลงกันจะต้องมีการประกาศให้ทราบทั่วกัน ดังนั้นในขณะที่ใดขณะหนึ่งทุกคนจะทราบถึงราคา และข้อตกลงต่างๆ ในสัญญาเช่นเดียวกัน

การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าที่สำคัญในโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประโยชน์ของเกษตรกร ผู้แปรรูปสินค้า ผู้ส่งออก ตลอดจนผู้บริโภค ทางด้านเกษตรกรจะสามารถเข้ามาประกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าได้ ทำให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับภาวะตลาดในแต่ละฤดูการผลิต และมี

การซื้อขายผลผลิตทางเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากถ้าหากเกษตรกรหรือผู้ผลิต สามารถทราบราคาสินค้าที่จะทำการผลิตได้เป็นการล่วงหน้า จะช่วยให้สามารถตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้นว่าควรจะผลิตสินค้าเหล่านั้นหรือไม่ ผู้แปรรูปสินค้าหรือผู้ที่ต้องการสินค้าขั้นต้นเป็นวัตถุดิบในการผลิตจะมีความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของราคา ทำให้ประเมินต้นทุนการผลิตได้ยาก เป็นอุปสรรคต่อการวางแผนการผลิต ซึ่งปัญหาที่เกิดจากความไม่แน่นอนของผลผลิตหรือต้นทุนการผลิตจะทำให้ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อนไปด้วย การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าจะทำให้ผู้แปรรูปสินค้ามีหลักประกันในเรื่องวัตถุดิบ ทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และระยะเวลาในการส่งมอบสินค้า ทำให้สามารถวางแผนการผลิตสินค้าและการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับผู้ส่งออกจะสามารถขยายตลาดต่างประเทศ และทำสัญญาการซื้อขายสินค้ากับประเทศคู่ค้าได้เป็นจำนวนมากขึ้น เมื่อระบบการผลิตและการตลาดดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม ดังนั้นประโยชน์หลักๆ ที่สำคัญของการตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ได้แก่

1. เพื่อช่วยประกันความเสี่ยง (Hedging) อันเกิดจากความผันผวนทางด้านราคา เนื่องจาก ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าจะช่วยในการคาดการณ์ราคาสินค้าในอนาคตได้
2. เพื่อการเก็งกำไร (Speculation) ซึ่งการเก็งกำไรมีความสำคัญคือ ช่วยให้เกิดสภาพคล่องในตลาด และช่วยพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารทั้งทางด้านราคาและภาวะตลาด เนื่องจากการเก็งกำไรเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและถูกต้อง
3. เพื่อช่วยในการกำหนดราคา (Price discovery) ราคาของสินค้าในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า จะสะท้อนถึงอุปสงค์และอุปทานในปัจจุบัน เป็นการคาดคะเนราคาล่วงหน้า เพื่อช่วยวางแผนตัดสินใจในการผลิต

แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้ที่แสดงความเห็นว่า การซื้อขายสินค้าในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า มีความเสี่ยง ในลักษณะที่เป็นการเก็งกำไรมากกว่าจะมุ่งหวังให้บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง เนื่องจากการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าจะเป็นการซื้อขายเฉพาะสัญญาในปัจจุบัน และจะทำการส่งมอบสินค้าในอนาคตซึ่งทำให้ดูเหมือนว่าเป็นการพนันสำหรับในประเทศไทย คนไทยเริ่มมีการซื้อขายสินค้าในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าที่จัดตั้งขึ้นในต่างประเทศผ่านบริษัทตัวแทนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2510 แต่ในขณะนั้นคงจำกัดอยู่ในวงแคบๆ ระหว่างพ่อค้าข้าวโพดและน้ำตาลเท่านั้น ทำให้ชื่อเสียงของธุรกิจประเภทนี้ยังไม่เป็นที่รู้จักกันทั่ว

ไป จนกระทั่งเมื่อกลางปี พ.ศ. 2523 ตัวแทนซื้อขายสินค้าล่วงหน้าของบริษัททาร์วิสแมน ซึ่งเป็นชาวฮ่องกงที่เปิดดำเนินธุรกิจดังกล่าวในประเทศไทยได้โกงลูกค้า และลักลอบนำเงินออกนอกประเทศ ตามที่เป็นข่าวอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์ ประชาชนทั่วไปจึงเริ่มรู้จักกับบริษัทซื้อขายสินค้าล่วงหน้ามากขึ้นในนามของแหล่งพนันแห่งใหม่ (อัจฉราวรรณ งามฤไณ, 2532 : 58)

แนวความคิดที่จะให้มีการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าในประเทศไทย ได้เกิดขึ้นมานานแล้ว นับตั้งแต่ได้มีการริเริ่มเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าล่วงหน้าจากต่างประเทศเข้ามาดำเนินการซื้อขาย แต่ไม่มีกฎหมายใดๆ มารองรับเกี่ยวกับการดำเนินการสั่งซื้อซื้อขาย รวมทั้งการส่งเงินเข้าออกประเทศ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญออกจำหน่ายทั่วโลก เช่น ข้าว ข้าวโพด ยางพารา สัตว์น้ำ แต่ยังไม่ได้มีการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าและมีกฎหมายรับรองแต่อย่างใด ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้จัดตั้งตลาดซื้อขายล่วงหน้ามาเป็นเวลานานแล้ว

ตารางที่ 1.1 ประเทศที่มีการจัดตั้งซื้อขายสินค้าล่วงหน้าในประเทศแถบเอเชียแปซิฟิก

Country	Year	Futures Market
Australia	1979	Sydney Futures Exchange (SFE)
Singapore	1984	Singapore International Monetary Exchange (SIMEX) Singapore Commodity Exchange
Philippines	1984	Manila International Futures Exchange (MIFE)
Japan	1985	Japanese Government Bond Futures Tokyo Commodity Exchange Tokyo Grain Exchange Tokyo Sugar Exchange
Hong Kong	1986	Hong Kong Futures Exchange (HKFE)
China	1993	Nanjing Petroleum Exchange
	1993	Shanghai Petroleum Exchange
	1993	Shenzhen Futures Exchange
	1993	Bijing Commodity Exchange

ตารางที่ 1.1 (ต่อ) ประเทศที่มีการจัดตั้งซื้อขายสินค้าล่วงหน้าในประเทศแถบเอเชียแปซิฟิก

Country	Year	Futures Market
New Zealand	1990	New Zealand Futures Exchange (NZFE)
Malaysia	1980	Kuala Lumpur Commodity Exchange (KLCE)
	1994	Kuala Lumpur Options and Financial Futures Exchange (KLOFFE)

ที่มา : รวบรวมมาจากเอกสารของกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ และพิพิธพัฒน์ พิทยาจัจฉริกุล (2538)

ในช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดความต้องการผลักดันให้เกิดการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าในประเทศไทยขึ้นอย่างจริงจัง โดยได้ดำเนินการร่างพระราชบัญญัติตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าขึ้น รวมทั้งให้มีการบรรจุลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) (ยุทธนา นวลจรัส, 2538 : 175-176) ซึ่งได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบการตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าเฉพาะประเภท โดยให้มีมาตรการทางการเงินการคลังมาสนับสนุน แต่การวางระเบียบเพื่อการจัดตั้งในประเทศไทยมีปัญหาตลอด โดยเฉพาะปัญหาทางด้านกฎหมาย และหน่วยงานที่จะเข้ามาเป็นผู้กำกับดูแล ทางด้านกฎหมายนั้น ร่างพระราชบัญญัติตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้รอการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาโดยรัฐสภาต่อไป แต่ก็ได้เกิดเหตุยวบยาบขึ้นในหลายๆ สมัย ส่วนทางด้านหน่วยงานที่จะเข้ามาเป็นผู้ควบคุมดูแล ได้มีการขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ 2 กระทรวง คือกระทรวงการคลังและกระทรวงพาณิชย์ โดยกระทรวงพาณิชย์ต้องการที่จะจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าออกมาเป็นตลาดเดี่ยว ไม่ต้องการให้มีการรวมกับตลาดตราสารอนุพันธ์ (Derivative Market) และมีกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้กำกับดูแล เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านเกษตรกรรมอยู่แล้ว แต่กระทรวงการคลังกลับไม่เห็นด้วยโดยอ้างว่า ควรจะต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงการคลัง เนื่องจากตลาดดังกล่าวเป็น Futures Market ที่มีความเกี่ยวข้องทางการเงินมากกว่าทางด้านเกษตร และเห็นว่าการซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าคล้ายกับการค้าตราสารหนี้ล่วงหน้า จึงเสนอให้มีการรวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน พร้อมทั้งเสนอให้ใช้รูปแบบของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) คือการรวมตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าทั้งหมดเป็นตลาดเดี่ยว ตามข้อสรุปผลการวิเคราะห์ของ Powers Research Inc. ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดตั้งตลาด Futures & Options ในต่างประเทศ ซึ่ง ก.ล.ต. จ้างเข้ามาให้ทำ

สมัยที่ ธารินทร์ นิยมานเหมินท์ เป็น รมว. กระทรวงการคลัง และ อุทัย พิทธิไจชน เป็น รมว. กระทรวงพาณิชย์

การศึกษาถึงความเป็นไปได้เกี่ยวกับการจัดตั้งตลาด Futures & Options ในประเทศไทย แต่หลังจากการประชุมหารือกันระหว่างกระทรวง 2 กระทรวง ได้มีมติออกมาว่าให้กระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รับผิดชอบ การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า โดยจะจัดตั้งขึ้นเป็นตลาดเดี่ยว ซึ่งไม่รวมกับตลาดอนุพันธ์อื่นๆ (วิรัตน์ สาครกานนท์, 2537 : 198) สำหรับสถานการณ์ในปัจจุบัน (ปลายปี 2539) สำนักงานประมาณได้พิจารณาอนุมัติงบประมาณในปีงบประมาณ 2541 ซึ่งเสนองบประมาณจำนวน 1,000 ล้านบาท เพื่อนำมาใช้ในการวางระบบคอมพิวเตอร์ ค่าเช่าสถานที่ และเป็นค่าจ้างของพนักงานในระยะเริ่มต้นในการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ซึ่งคาดว่าจะสามารถจัดตั้งได้กลางปี 2541 (จารุสุดา เรืองสุวรรณ, 2539 : 199)

การที่ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าจะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ ความมั่นคงของตลาด ความมีประสิทธิภาพ การให้ความคุ้มครองแก่ลูกค้าหรือนักลงทุน และความน่าเชื่อถือของระบบตลาด สำหรับตัวกำหนดระดับของความสำเร็จในตลาดนี้ คือความมีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงกันระหว่างตลาดเงินสด (Spot or Cash Market) และตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า (Futures Market) โดยทฤษฎีสันับสนุนที่จะช่วยให้การประกันความเสี่ยงในตลาดซื้อขายล่วงหน้ามีประสิทธิภาพ คือ ทฤษฎีเรื่องความสัมพันธ์ของราคาในตลาดปัจจุบัน (Spot Price) และราคาในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า (Futures Price) เพราะโดยสภาพของตลาดปกติ ราคาในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าควรจะสูงกว่าราคาในตลาดเงินสดเพียงเท่ากับค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสินค้าเท่านั้น และการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกใดๆ จะกระทบต่อราคาในตลาดปัจจุบันและราคาในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าในทิศทางเดียวกันด้วย ดังนั้น ถ้าเกิดปัจจัยที่ทำให้ราคาสินค้าในตลาดปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้ราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ถูกกำหนดขึ้น ณ เวลาปัจจุบันเปลี่ยนแปลงตามด้วย และทางกลับกันถ้ามีปัจจัยใดๆ ทำให้ราคาในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าเปลี่ยนแปลง ก็จะส่งผลกระทบกลับมาสู่การเปลี่ยนแปลงในตลาดปัจจุบันเช่นกัน นอกจากนี้ การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าช่วยให้ผู้ที่เข้ามาซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ซึ่งได้แก่ ผู้ผลิต (Producer) และนักเก็งกำไร (Speculator) มีข้อมูลข่าวสารมากขึ้น เป็นการช่วยลดต้นทุนในการซื้อขายและช่วยต้นทุนทางการตลาด ตลาดที่มีความสมบูรณ์เพียงพอจะมีการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะการตลาดเป็นอย่างดี ผู้ผลิตจะทราบถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและสามารถตัดสินใจทำการผลิตได้ภายใต้ความเสี่ยงที่ต่ำที่สุด ข้อมูลหลักที่ผู้ผลิต และนักเก็งกำไรใช้ในการตัดสินใจ คือราคาในอนาคต และถ้าสามารถคาดคะเนราคาในอนาคตได้อย่างถูกต้อง

ก็จะช่วยให้ผู้ผลิตและนักเก็งกำไรสามารถวางแผนการตลาดได้ง่ายขึ้นและสามารถลดความเสี่ยงลงได้

แต่อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าอาจทำให้ราคาสินค้าในตลาดเงินสดไร้เสถียรภาพมากขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น เกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้กล่าวว่า การซื้อขายสัญญาล่วงหน้าจะทำให้ราคาในตลาดเงินสดไร้เสถียรภาพและมีความผันผวนมากขึ้น ส่งผลทำให้สูญเสียสวัสดิการทางสังคมในระบบเศรษฐกิจ และนำไปสู่กฎหมายห้ามมีการซื้อขายสัญญาซื้อขายสินค้าล่วงหน้า (Futures Contract) ของสินค้าบางชนิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในช่วงนั้น (ประมาณ 80 ปีที่แล้ว) ไม่ได้มีการศึกษาในเชิงทฤษฎีหรือในเชิงประจักษ์ (Empirical study) เกี่ยวกับการที่ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าเป็นสาเหตุทำให้ราคาสินค้าผันผวนมากขึ้น (Turnovsky, 1983 : 1363) ดังนั้นจึงได้มีนักเศรษฐศาสตร์หลายคน เริ่มศึกษาเกี่ยวกับการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับความผันผวนของราคาสินค้า โดยวิธีการต่างๆ ข้อสรุปที่ได้มีหลายแนวทาง เช่น ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ช่วยลดความผันผวนของราคา หรือ ทำให้ความผันผวนของราคาเพิ่มขึ้น หรือไม่ส่งผลกระทบใดๆ ต่อเสถียรภาพของราคา การศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการทำงานเหมือนกัน คือ ต้องการหาคำตอบจากปัญหาที่ว่า ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าจะทำให้ราคาสินค้ามีความผันผวนมากขึ้นหรือไม่ โดยมีวิธีการศึกษาที่แตกต่างออกไป เพื่อให้ครอบคลุมถึงบทบาทของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าทั้งหมด ทั้ง Hedging , Speculation และ Information

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงหน้าที่และบทบาทของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า (Futures Market) ซึ่งวัตถุประสงค์หลัก คือศึกษาถึงผลกระทบของการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าต่อเสถียรภาพของราคาสินค้าในตลาดเงินสด (Spot price) โดยการพิจารณาได้แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ผลกระทบของบทบาทของ Hedging และ Speculation ต่อเสถียรภาพของราคาสินค้า
2. ผลกระทบของบทบาทของ Information ต่อเสถียรภาพของราคาสินค้า

1.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

ตลาดซื้อขายล่วงหน้าในการศึกษาค้างนี้ เป็นกรณีของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า (Commodity Futures Market) เพียงกรณีเดียว ไม่ได้รวมถึงตลาดซื้อขายล่วงหน้าทางการเงิน (Financial Futures Market) โดยสินค้าในที่นี้มีความหมายรวมถึง สินค้าเกษตรกรรม เช่น ยางพารา ข้าว ข้าวโพด ข้าวสาลี ถั่วเหลือง มะเขือเทศ สัตว์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังรวมถึงโลหะมีค่า เช่น ทอง เงิน ทองคำ ตลอดจนเชื้อเพลิงและน้ำมันดิบ ซึ่งสินค้าที่ซื้อขายนี้ มีลักษณะบางประการที่แตกต่างไปจากตราสารทางการเงิน เช่นสินค้าบางชนิดขึ้นอยู่กับฤดูกาล บางชนิดไม่สามารถเก็บรักษาได้ หรือบางชนิดเมื่อใช้หมดแล้วไม่สามารถผลิตขึ้นมาใหม่ได้ และถึงแม้ว่าสินค้าที่นำมาพิจารณาจะมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่โดยทั่วไป ลักษณะของสินค้าจะมีความคล้ายคลึงกันมากกว่า ดังนั้นจึงสามารถนำสินค้าประเภทต่างๆ มาพิจารณารวมกันได้

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

1. **Spot market** หรือตลาดเงินสด คือการซื้อขายที่ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกันถึงชนิด จำนวน และคุณภาพของสินค้าที่จะซื้อขายกัน โดยผู้ซื้อจะจ่ายเงินสดหรือเช็ค และรับสินค้านั้น ในทันที Spot market อาจเรียกได้ว่า Good market หรือ Current market หรือ Cash market และราคาที่ทำการซื้อขายในตลาดนี้เรียกว่า Spot Price หรือราคาสินค้าในตลาดเงินสด

Futures market หรือตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า คือการซื้อขายที่ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกันถึงราคา จำนวน และคุณภาพของสินค้าที่แน่นอน แต่มีการส่งมอบสินค้าในอนาคต โดยผู้ซื้อต้องวางเงินมัดจำจำนวนหนึ่งให้กับผู้ขาย ราคาที่ทำการซื้อขายในตลาดนี้เรียกว่า Futures price หรือราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

2. **Storable goods** หรือสินค้าที่เก็บรักษาได้ เป็นสินค้าที่สามารถเก็บไว้ในคลังสินค้า (Inventories) และมีต้นทุนในการเก็บรักษา เช่น ถั่วเหลือง ข้าว เมล็ดธัญญาพืช หรือสินค้าบางชนิดสามารถเก็บได้เป็นเวลานานมาก เช่น ทองคำ เงิน

Nonstorable goods หรือสินค้าที่เก็บรักษาไม่ได้ หรือมีระยะเวลาในการเก็บรักษาสั้นมาก เช่น ไข่ไก่ (Fresh eggs) หรือสัตว์เลี้ยงจำพวกวัวควาย (Cattle)

1.5 วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาผลกระทบของการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าต่อเสถียรภาพของราคาจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ คือ ส่วนของ Hedging และ Speculation กับส่วนของ Information ซึ่งปัจจัยทั้งสองนี้เป็นบทบาทที่สำคัญของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า โดยในการวิเคราะห์แต่ละปัจจัยได้แสดงสมมติฐาน และทำการพิสูจน์ด้วยโมเดลทางคณิตศาสตร์ โดยการหาราคาสินค้า และ Variance ของราคาสินค้าในกรณีก่อนมีและหลังมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า และนำค่า Variance ที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อวิเคราะห์ว่า Variance จะมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงหลังจากมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า เนื่องจาก Variance ของราคาเป็นค่าที่ใช้วัดความผันผวนของราคาสินค้า

ในส่วนแรก แสดงกรณีผลกระทบของบทบาทของ Hedging และ Speculation ต่อเสถียรภาพของราคาสินค้า โดยมีข้อสมมติในการศึกษาว่าในตลาดมีบุคคลอยู่ 3 กลุ่ม คือ ผู้บริโภค ผู้ผลิต และนักเก็งกำไร และการศึกษาได้แยกพิจารณาออกเป็น 2 กรณี คือก่อนมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า และหลังมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า โดยก่อนมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ราคาสินค้าดูดยภาพสามารถหาได้จาก ดุลยภาพของสมการอุปสงค์ของผู้บริโภค สมการอุปทานของผู้ผลิตและสมการคลังสินค้าของนักเก็งกำไร ซึ่งสมการอุปทานและสมการคลังสินค้านั้น มาจากการที่ผู้ผลิตและนักเก็งกำไรตัดสินใจเลือกปริมาณการผลิต และปริมาณสินค้าในคลังสินค้า (Inventory) เพื่อทำกำไร จากการคาดคะเนราคาสินค้าชนิดนั้นในอนาคต (Expectation of future spot price) แต่หลังจากมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า การหาราคาสินค้าดูดยภาพจะสามารถหาได้จากความสัมพันธ์ของสมการดุลยภาพในตลาดเงินสด (Goods market) และในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า (Futures market) โดยผู้ผลิตและนักเก็งกำไรจะใช้ราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Futures price) มาช่วยในการตัดสินใจแทน และเมื่อรู้ราคาสินค้าดูดยภาพ ก็จะสามารถหา Variance ของราคาได้ ทั้งในกรณีก่อนมีและหลังมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า และนำค่า Variance ที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อพิจารณาว่าการมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าทำให้ Variance ของราคาสินค้าในตลาดเงินสดมีความผันผวนมากขึ้น ลดลง หรือคงเดิม

ส่วนที่สอง แสดงถึงผลกระทบของบทบาทของ Information ต่อเสถียรภาพของราคาสินค้า และได้แยกการพิจารณาออกเป็นสองกรณี เช่นเดียวกับในส่วนแรก คือ กรณีก่อนมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า และหลังมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า โดยก่อนมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ผู้ผลิต ทำการเลือกปริมาณการผลิต จากการคาดคะเนราคาสินค้าในอนาคต แต่การคาดคะเนราคามีความคลาดเคลื่อนไปจากราคาที่เกิดขึ้นจริงในอนาคต ในขณะที่นักเก็งกำไรสามารถรับรู้ราคาเพื่อทำกำไรจากการถือสินค้าในคลังสินค้าได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ซึ่งในกรณีนี้ แสดงว่าการคาดคะเนราคาของผู้ผลิตและนักเก็งกำไรไม่เหมือนกัน เนื่องจากผู้ผลิตและนักเก็งกำไร มีข้อมูลในการรับรู้ราคาที่แตกต่างกัน (Asymmetric information) แต่เมื่อมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ราคาสินค้าในอนาคตจะถูกเผยแพร่ให้ทราบโดยทั่วกัน ทางราคาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Futures price) ทำให้ราคาของผู้ผลิตและนักเก็งกำไรคาดคะเนในอนาคต เป็นราคาตัวเดียวกัน ซึ่งแสดงว่าผู้ผลิตและนักเก็งกำไรมีข้อมูลในการรับรู้ราคาในอนาคตที่เหมือนกัน (Symmetric Information) จากทั้งสองกรณี สามารถหาราคาสินค้าดุลยภาพ โดยวิธีการเช่นเดียวกับกรณีของ Hedging และ Speculation หลังจากนั้น สามารถหา Variance ของราคา และนำ Vairnace ของราคาในกรณีก่อนมีและหลังมีตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้ามาเปรียบเทียบกันได้ เพื่อพิสูจน์ว่า การที่ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าช่วยเพิ่มบทบาทของข้อมูลข่าวสาร จะทำให้ราคาสินค้ามีเสถียรภาพมากขึ้นหรือไม่

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้เข้าใจถึงสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Futures Contract) และตลาดซื้อขายล่วงหน้า (Futures Market) ก่อนที่จะมีการจัดตั้งขึ้นในประเทศไทย
2. เพื่อให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า และประโยชน์ที่บุคคลที่เกี่ยวข้องจะได้รับ
3. เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบจากการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าต่อเสถียรภาพของราคาสินค้าในตลาดเงินสด
4. เพื่อเป็นนโยบาย และเป็นแนวทางต่อการจัดตั้งตลาดสินค้าล่วงหน้าที่จะทำการจัดตั้งในประเทศไทย